

Veszprém emlékjelei 2014.

BÁNDI LÁSZLÓ (szöveg) – ZACHÁR ZSOLT (fotók)

Emlékjel neve: Marian Cozma

Típusa: Emléktábla

Helye: Veszprém, Virág Benedek utca 1. szám járdaszintjébe süllyesztve

Felirata: Ezen a helyen oltották ki a 26 éves kiváló kézilabdázó, Marian Cozma életét 2009. február 8-án. Nyugodjék békében Odihneasca-se in pace

Állította: A Városi Nyilvánosságért Alapítvány

Anyaga: Bronz

Felavatás dátuma: 2014. február 17.

Avató: dr. Navracsics Tibor és Nagy László

Köszöntőt mondott: Dr. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter, országgyűlési képviselő, Kálomista Gábor, az MKB–MVM Veszprém társelnöke és Nagy László, a csapat kapitánya

Megjegyzés: A Városi Nyilvánosságért Alapítvány állította fel a veszprémi kézilabda csapat 2009-ben, 5 éve meggyilkolt román kézilabdázójának emlékére. (Napló, 2013. december 20.) Az eseményen részt vett Alexandru Victor Micula, Románis rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, Mircea-Marius Negrut, Románia magyarországi nagykövetségének belügyi attaséja, Porga Gyula Veszprém polgármestere, dr. Márfi Gyula érsek és Carlos Ortega vezetőedző és több játékos. Közreműködött Dominek Anna, a Veszprémi Petőfi Színház színésze. (Napló, 2014. február 18.) A Virág B. u. 1. számmal szemben lévő Horgos utca épületének falán kis emléktábla van. Szövege: Marian Cozma emlékére 2009. február 8.

Történeti leírás: Navracsics Tibor: Mementóként őrizze a tábla a tragédia helyszínén a kézilabdázó emlékét. Marian Cozma olyan egyénisége és tehetsége volt korunknak, akire büszke volt szülőnemzete (Románia) és szülővárosa, fogadó nemzete és Veszprém is. Felidézte Cozma utolsó mérkőzését és a halálát követő veszprémi megemlékezést. Döbbenet gondoltunk akkor vissza az előző esti értelmetlen halálra, egy olyan mozzanatra, amikor az emberben feltámad a gyilkos és megöli egyik embertársát. Az emléktábla örök mementója lesz annak, hogy Marian Cozma a miénk, s annak is, hogy egy szeretetreméltó városban is megtörténhetnek szörnyűségek, ha nem vigyázunk egymásra. Kálomista Gábor: Cozma édesapjának szavaira emlékeztetett, aki a bosszú helyett arra intett, hogy igazságot kell szolgáltatni. Ezt

az igazságot csak részben szolgáltatta a bíróság. Az ítélet mélyen felháborította az egész magyar közvéleményt, akik „aljas, mocskos módon” megölték Marian Cozmát, nagyobb büntetést érdemeltek volna. Felidézte, hogy milyen ridegség várta a csapatot a tragédia előtti évben egy bukaresti mérkőzésen, a játékos temetésekor azonban a tömeg tapsal fogadta a klub képviselőit. Cozma halála megmutatta, hogy magyarok és románok között nincs feszültség. Nagy László: A játékos halála megrendítette az egész országot és az európai kézilabda társadalmat, a magyar társadalom a mai napig értetlenül áll a történetek előtt. Marian Cozma ma fiatalsága ellenére presztízst vívott ki, nemzetközileg elismert sportoló volt, aki előtt óriási pályafutás állt.

* * *

Emlékjel neve: Történelmi emlékhely

Típusa: Emlékoszlop

Helye: Veszprém, Vár utca, a Várkapu bejárata előtt

Felirata: Történelmi emlékhely / Veszprém, Vár utca

A 10. század végén Veszprémben jött létre az első magyarországi püspökség, itt volt Sarolt, majd Gizella székhelye is, utóbbi alapította a székesegyházat.

Anyaga: Műkő és bronz tábla

Felavatás dátuma: 2014

Megjegyzés: Az angol szöveg: The first episcopate in Hungary was established in Veszprém in the late 10th century. Queen Sarolt and Gizella had their seats here, the later founded the cathedral. The castle was also built among the first, probably

around the millennium. The Archbishop of Veszprém crowned Hungarian queens for nine hundred years, hence the name “the city of Queens”.

* * *

Emlékjel neve: Mindszenty József

Típusa: Mellszobor

Helye: Veszprém, Vár u., Érseki Palota lépcsőháza

Anyaga: bronz

Felirata: Mindszenty József 1892–1975

Készítő: Raffay Béla szobrászművész (Salföld)

Felavatás dátuma: 2014. május 7.

Megjegyzés: Adományozó: Sárkány Ambros. Megáldotta: dr. Márfi Gyula veszprémi érsek

Történeti leírás: Mindszenty József esztergomi érsek, bíboros-hercegrímás, egykori veszprémi püspök.

Mindszenty (Pehm) József Csehimindszenten született 1892. március 29-én. Bíboros, érsek. Középiskolai tanulmányait és a teológiát Szombathelyen végezte. 1915-ben pappá szentelték. Káplán Felsőpatyon, majd hittanár a Zalaegerszegi Állami Gimnáziumban. 1919-ben két hónapra internálták, később Zalaegerszegen plébános, kerületi esperes, 1937-től pápai prelátus. A veszprémi egyházmegye püspökévé 1944. március 25-én szentelték fel. Több dunántúli főpásztor nevében a nyilasoktól azt kérte, hogy a Dunántúlt ne tegyék harcok színterévé, a Szent Koronát ne vigyék külföldre. 1944. november 27-én 26 papjával együtt a

*Boldog Gizella Főegyházmegyei Gyűjtemény
ltsz.: 2014.1.187. Fotó: Kövesdi Róka Lajos*

veszprémi börtönbe hurcolták, onnét Sopronkőhidára, majd Sopronba kerültek. 1945 októberében XII. Pius pápa esztergomi érsekké nevezte ki, 1946-ban bíborosi rangra emelte. Az esztergomi egyházmegyét 1948. december 26-ig kormányozta, amikor koholt vádak alapján életfogytiglani börtönre ítélték. Egészségi állapotára való tekintettel a felsőpetényi (Nógrád megye) püspöki nyaralóban őrizték. Az 1956. évi forradalom idején kiszabadították, november 4-én az Amerikai Egyesült Államok nagykövetségére menekült. A magyar állam és a római szentszék közötti tárgyalások már 1963-ban megkezdődtek ügyében, de csak 1971-ben jártak eredménnyel, amikor szeptember 28-án végleg elhagyta az országot és Bécsben telepedett le. Veszprémi püspöksége idején a megyében önálló lelkészségeket szervezett. Plébánia rangra emelte Pétfürdő, Csesznek, Hárságy egyházait. Plébániát alapított Veszprém-ben (Szent Margit) és Nemesgulácson. Új iskolát nyitott vagy tanítói állást szervezett Adorjánháza, Alsóörs és Nagyalásony községekben. Szerkesztette a Zalamegye c. lapot és a Zalamegyei Újságot. Pontos és teljes kimutatást készített az egyházmegyét ért háborús károkról. Írásai, cikkei jelentek meg az egyházi lapokban, a Jézus Szíve Naptárban és a Magyar Kultúrában. A Veszprém-ben épült új templom felvette a nevét. A templomban, valamint a veszprémi róm. kat. érsekségen bronz mellszobrai láthatók. Nemesgulácson teret neveztek el róla. Mindszenty József Bécsben hunyt el 1975. május 6-án, Máriazellben temették el. Hamvait 1994-ben hazahozták és Esztergomban, a székesegyház kriptájában helyezték örök nyugalomra.

* * *

Emlékjel neve: Éri István

Típusa: Emléktábla

Helye: Veszprém, Erzsébet sétány 1., Laczkó D. Múzeum földszint

Felirata: „Ne mondj le semmiről. Minden lemondás egy kis halál.” (Babits) Éri István (1929–2009) történész, régész-muzeológus a XX. századi magyar muzeológia és örökségvédelem nemzetközileg elismert alakja. 1960 és 1973 között a Veszprémi Múzeum igazgatója. Tisztelettel állította: A Pulszky Társaság–Magyar Múzeumi Egyesület és a Laczkó Dezső Múzeum 2014.

Anyaga: Márvány, bronz plakett

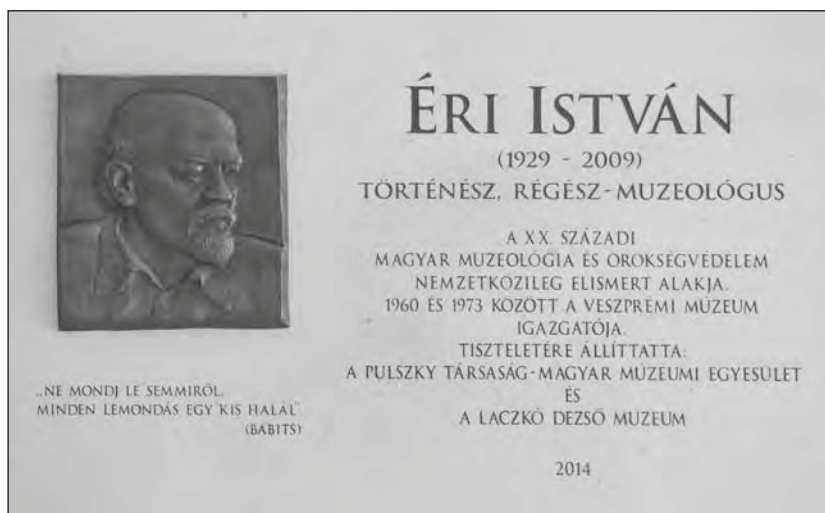
Készítő: Szőnyi Endre szobrászművész

Felavatás dátuma: 2014. május 16.

Avató: Matskási István, a Pulszky Társaság–Magyar Múzeumi Egyesület elnöke

Köszöntőt mondott: Limbacher Gábor múzeumigazgató és Simon Katalin dr., a veszprémi Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület klub vezetője

Történeti leírás: Éri István muzeológus, régész. (Pécs, 1929. március 5. – Bp., 2009. november 7.) 1952-től 1958-ig a Nemzeti Múzeum középkori régésze,

1959–1960-ban az Országos Múzeumi Felügyelőség régésze, 1961 és 1973 között a veszprémi Bakonyi Múzeum, majd a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság igazgatója. 1974–1980 a Múzeumi Módszertani és Restaurátor Központ, Bp. igazgatója. 1981-től 1989-ig a Központi Múzeumi Igazgatóság, Bp. igazgatóhelyettese, 1989-től a Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület ügyvezető elnöke. 1972 és 1996 között a VEAB tagja, a Történettudományi Szakbizottság elnöke. 1996–1998-ban a Pulszky Társaság–Magyar Múzeumi Egyesület alapítója, elnöke. Művei: A Balaton-környék várainak története. H. n. 1960. – Veszprém megye múzeumai. Veszprém, 1963. – Veszprém. (Útikönyvek) (Társszerző) Bp., 1968, 1972. – A nagyvázsonyi Kinizsivár. Bp., 1979. (Tájak-Korok-Múzeumok Kiskönyvtára) 3. kiad. Bp., 1971. (Veszprém megyei műemlékek). – Dictionarium Museologicum. 1986. – Tihany. Bp., 1973. (Szabadtéri néprajzi múzeumok Veszprém megyében). – Magyarország régészeti topográfiája 2. Veszprém megye régészeti topográfiája. Bp., 1971. – A magyarországi céhes kézműipar forrásanyagának katasztere 1–2. (Társszerkesztő) Bp., 1975. – A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 1963 és 1970 közötti köteteinek, 1985-től a Tájak-Korok-Múzeumok c. sorozat szerkesztője, menedzsere, 1995–1998-ban a Magyar Múzeumok főszerkesztője.

* * *

Emlékjel neve: Országzászló

Típusa: Egyéb

Helye: Veszprém, Óváros tér 9, Városháza előtti téren

Felirata: Hiszek Magyarország feltámadásában

őrzöm”, majd a cserkészekkel közösen felhúzták a magas tartóoszlopra. Porga Gyula: Az Országzászló tisztelgés hősi múltunk előtt, de megjelenik benne a közös jövőnk iránti felelősségünk is. Felállítása nem politikai, hanem társadalmi ügy. Ezt bizonyítja, hogy helyi civil szervezetek összefogása révén valósult meg létrehozása. Emlékeztessen minket a zászló az idegenbe szakadt magyarokra, akik lélekben itt vannak velünk. Emlékeztessen nemzetünk összetartozására, amely országhatárokon és történelmi korokon átível. Egyesek irredenta, revizionista szimbólumot látnak az egyre-másra felállított országzászlókban, holott ezek nemzeti egységünk szimbólumai. Mint ilyen, joggal díszíti Veszprém főterét is. Amíg Országzászló áll a város főterén, a magyar nemzet ügye jó kezekben van. Gopcsa Katalin: A nemzeti összetartozás eszméjét közvetíti a zászló. Az első veszprémi Országzászlóra utalva hoztette, a mostani lobogó felállításával felidézük és tovább éltetik az 1944-ben emelt szimbólum hagyományát. (Napló, 2014. június 5.)

Készítő: A lobogót tervezte Boros Zsombor és Wéber János

Felavatás dátuma: 2014. június 4.

Avató: Porga Gyula polgármester és Kádár Jutka zászlóánya

Köszöntőt mondott: Porga Gyula polgármester és Gopcsa Katalin, a Végeylet Veszprémért Egyesület tagja

Megjegyzés: Az Országzászlót a Végeylet Veszprémért Egyesület és a Város Tér Kulturális Alapítvány kezdeményezésre közadakozásból létesítették. Nagy Károly veszprémi apátkanonok, Niederhoffer Zoltán református lelkész és Polgárdi Sándor evangélikus esperes áldotta meg. A műsorban közreműködött Kéri Kitty, a Veszprémi Petőfi Színház színművésze és a Magyar Honvédség Légierő Zenekara.

Történelmi leírás: Porga Gyula Kádár Jutka zászlóanyától vette át a lobogót és ezt mondta: „Ígérem a város nevében, hogy a zászlót meg-

* * *

Emlékjel neve: Cholnoky Jenő

Típusa: Mellszobor

Anyaga: bronz, műkő

Helye: Veszprém, Cholnoky u. 21., Cholnoky Jenő Általános Iskola előtti park

Készítő: Balás Eszter Munkácsy-díjas szobrászművész

Felavatás dátuma: 2014. június 14.

Avató: Porga Gyula és Siklódi Levente

Köszöntőt mondott: Porga Gyula polgármester, Siklódi Levente önkormányzati képviselő, dr. Kubassek János, az érdi Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója és Rybár Olivér geográfus

Megjegyzés: Rybár Olivér kezdeményezte a Cholnoky Jenő-szobor állítását. Közreműködtek: Hatás Andrea színművész és a Cholnoky Ált. Iskola tanulói. Az avatáson megjelent Cholnoky Tamás unoka is.

Történeti leírás: Cholnoky Jenő (Veszprém, 1870. július 23. – Budapest, 1950.

július 5.) tanár, író, földrajztudós. Cholnoky Viktor öccse és László bátyja. Egyetemi tanulmányokat Budapesten, először a műegyetem vízépítési tanszékén végezte, később filozófiai doktorátust szerzett. Lóczy Lajos asszisztense, majd adjunktusa. 1896–1898-ban nagyobb kelet-ázsiai utazást tett, hidrográfiai és geográfiai kutatásokat folytatott. Egyetemi tanár, a Magyar Földrajzi Társaság titkára, a Magyar Turista Egyesület és a Természetvédelmi Tanács elnöke is volt. Tanított a budapesti és a kolozsvári egyetemeken. A Földrajzi Intézetnek vezetője, a MTA levelező tagja. Főleg a hegységek szerkezetét, a folyók természetét vizsgálta. Eredményesen foglalkozott emberföldrajzzal és az öntözések jelentőségével az emberi kultúra fejlődése szempontjából. Részt vett a Balaton tudományos tanulmányozásában. Számos tudomá-

nyos dolgozat szerzője, írásai megjelentek a fontosabb nyelvterületek tudományos kiadványaiban. Szerkesztette a Balatoni Szemle c. lapot. Balatonfüreden utca, Veszprémben lakótelep is viseli nevét. Tábla őrzi emlékét Veszprémben a Kossuth u. 7. sz. alatt lévő szülőháza falán és Balatonfüreden a Balatoni Panteonban. Művei: A Balaton limnológiája. Budapest, 1897. – A sárkányok országából. Veszprém, 1900. – A levegő fizikai földrajza. Bp., 1903. – A Balaton szintüneményei. Budapest, 1906. – A föld mélyének titkai. (Tudományos színmű) Bp., 1912. – A Jégvilág. (A sarkkutatók története) Bp., 1914. – A Balaton hidrográfiaja. Budapest, 1918. – A Balaton jege. Budapest, 1918. – Az emberföldrajz alapjai. Budapest, 1922. – Általános földrajz. 1–2. Köt. Pécs-Budapest, 1923. – Utazás a sátán szekerén. Budapest, 1928. – Magyarország földrajza. Pécs, 1929. – Erdőn, mezőn, sivatagon át. Budapest, 1933. – Körösi Csoma Sándor életregénye. Budapest, 1940. – Tihany. Budapest, 1940. – A kétszáz éves Balatonfüred. = Balatoni Szemle, 1943. 10. sz. Porga Gyula: A tudomány egyetemes mércéjével mérve is kiemelkedő tudós, máig meghatározó egyénisége tudományágának. A tanulás, a tudás és a tudományos munka fontosságára hívta fel a figyelmet. Veszprém büszke a Cholnokyakra, emléküik elevenen él a városban. Siklódi Levente: A szoborállítás érdekében tapasztalt összefogást méltatta. Méltán lehetünk büszkék a földrajztudósra. Reméli, hogy az iskola tanulói és a városrészben lakók életében fontos szerepet tölt majd be a szobor. Dr. Kubassek János: Cholnoky Jenő veszprémi kötődéséről, valamint a földrajztudósnak a Balaton tudományos feltárása érdekében végzett munkájáról is beszélt. A Cholnoky-életmű jelentőségét félszáz könyve és hatszáz tanulmánya is bizonyítja. (Napló, 2014. 06. 16.)

* * *

Emlékjel neve: dr. Brusznay Árpád

Típusa: Emléktábla

Helye: Veszprém, Csikász u. 4/B számú ház falán

Felirata: Ebben az épületben lakott családjával 1953-tól 1957-ig dr. Brusznay Árpád (1924–1958) gimnáziumi tanár, az 1956-os forradalom veszprémi vértanúja / Város-Tér Kulturális Alapítvány Veszprém Város Önkormányzata 2014

Anyaga: Bronz

Készítő: Dienes Attila Munkácsy-díjas szobrászművész

Felavatás dátuma: 2014. június 26.

Avató: dr. Navracsics Tibor Veszprém országgyűlési képviselője, külgazdasági és külügyminiszter, valamint Porga Gyula polgármester

Köszöntőt mondott: dr. Navracsics Tibor

Megjegyzés: Az 550 Eft kivitelezési költségét dr. Navracsics Tibor miniszterrel-

nők-helyettes és több helyi képviselő támogatásával fedezik (Veszprémi 7 Nap, 2014. május 30.). Megjelentek: Brusznai Árpád lánya, Brusznai Margit, férje, Patrik Nándor és lányuk, Patrik Judit. (Napló, 2014. 06. 27.) Közreműködik: Kőrösi Csaba, a Veszprémi Petőfi Színház színművésze és Veszprém Város Vegyeskara. Brányi Mária alpolgármester, a Védegyelt Veszprémért Egyesület elnöke; Némedi Lajos alpolgármester, a Város-Tér Kulturális Alapítvány felügyelő bizottságának elnöke és Németh Károly alapítványi elnök is koszorúzott. (Veszprémi 7 Nap, 2014. 06. 27.)

Történeti leírás: Avatás dr. Brusznai Árpád születésének 90. évfordulója alkalmából egykori lakóhelyének lépcsőházánál. Navracsics Tibor: A mai napig Veszprém, a huszadik század második fele számunkra dr. Brusznai Árpáddal

egyenlő. Veszprém nemcsak magáénak tekinti Brusznai Árpádot, de a város történelmének olyan hőségnek, aki a 20. század szempontjából döntő Veszprém számára. Brusznai Árpádot tehetsége, előélete, képzettsége és műveltsége magasabb ívű pályára ítélte volna, azonban a kommunista hatalom büntetése és igazságtalansága Veszprémbe helyezte. Brusznai Árpád kivételes ember volt. Kiváló tanáregyéniség, igazi nagysága azonban az 1956-os forradalomban mutatkozott meg. Volt bátorsága élére állni egy forradalomnak és mederben tartani azt. Későbbi hőhéra, Pap János neki köszönhette életét, azt, hogy sértetlenül megúszta 1956-ot, később embertelen bosszúvágyból éppen ő fordult Brusznai ellen. Brusznai mindenben a jó oldalon állt, Pap János a rossz oldalon. Látszólag győzött, hiszen ő élte túl Brusznai Árpádot, de míg Brusznai Árpádnak méltó helye van a veszprémi történelemben, addig Pap János önkézevel vetett véget életének és ma már senki sem emlékszik rá. Dr. Navracsics Tibor megemlékezett dr. Horváth Balázsról is. Veszprémben a demokratikus átmenet azzal kezdődött, hogy a Magyar Demokrata Fórum és veszprémi elnö-

ke, Horváth Balázs felnyitotta a Brusznuyai-aktát, Veszprém elé tárta azt a hőst, aki Veszprém történelmét is megváltoztatta.

* * *

Emlékjel neve: Holokauszt emlékmű

Típusa: Egyéb

Helye: Veszprém, Brusznuyai u. melletti zöld területen, ahol egykoron állt

Felirata: Ez a az egykori veszprémi zsidó közösség iskolájának és zsinagógájának bejáratánál állt. Legyen a holokauszt áldozatainak mementója ez az egyetlen megmaradt emlék. Állíttatta Veszprém Város Önkormányzata és a Veszprémi Zsidó Hitközség 2014-ben.

Anyaga: Kovácsoltvas kapu, műkö oszlopok, fekete márványtábla

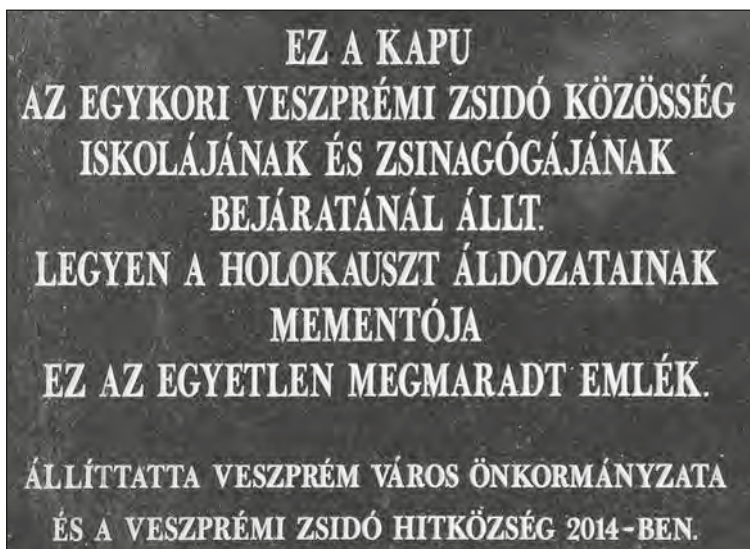
Készítő: Dienes Attila Munkácsy-díjas szobrászművész tervezte

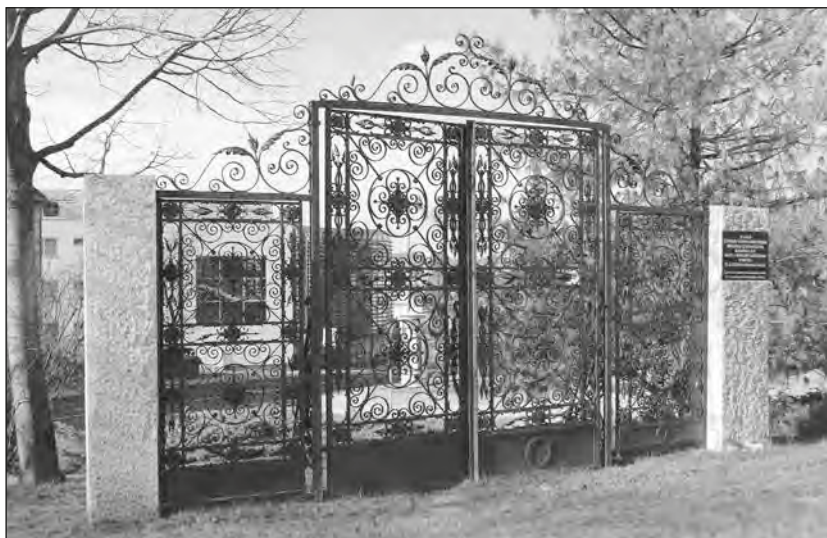
Felavatás dátuma: 2014. június 29.

Avató: Porga Gyula polgármester és dr. Schweitzer József ny. országos főrabbi, Veszprém tb. polgára

Köszöntőt mondott: Porga Gyula polgármester

Megjegyzés: A holokauszt 70. évfordulója alkalmából az Önkormányzat és a Veszprémi Zsidó Hitközség közös pályázata által felállított emlékmű. A Miniszterelnökség által kiírt Magyar Holokauszt Emlékév 2014 pályázatán nyertek 2 millió forintot. Az emlékművet dr. Nagy Károly apátkanonok, Niederhoffer Zoltán református lelkész és dr. Verő Tamás főrabbi áldotta meg. Közreműködött a

Veszprémer Klezmer Band, a Veszprémi Petőfi Színház művészei és Biczó Tamás főkántor.

Történelmi leírás: 70 éve ezen a napon hurcolták el a városból és Veszprém környékéről a zsidókat. Az elhurcolt és megölt zsidó vallású honfitársaink emlékére állították. Fő eleme a valamikori zsinagóga és volt intézményeinek (zsidó iskola, majd II. sz. Általános Iskola) kovácsoltvas bejárati kapuja, melyet két fősztlop fog közre. Az 1893-as nagy cserháti tűzvész során leégett, majd újjáépített izraelita iskola és a rabbilakás közötti bejáratát ékesítő kaput Kis István jeles veszprémi lakatosmester alkotta 1895-ben. 1969-ig, az épület bontásáig az egykori Szabadi, majd Horthy Miklós utcai, később Bajcsy-Zsilinszky utcai iskola utcafrontján állt. A kaput 1969-ben a bontások első fázisában kiemelték az épületből. Nem sokkal később méltatlan helyen és állapotban találtak rá veszprémi diákok Keller Antal iskolaigazgató vezetésével egy betekints-völgyi társadalmi munka alkalmával. A kaput Keller Antal felújíttatta és az akkori Szilágyi Erzsébet Általános Iskola Vorosilov (ma Iskola) utcai bejárataként építtette be. 1970-ben az ÉPGÉP dolgozói társadalmi munkában hozták rendbe a kaput, a kőműves munkákat Simon Károly kőművesmester végezte el. Egészen addig ott állt a kapu, amíg Veszprém önkormányzata és a Veszprémi Zsidó Hitközség – a Veszprémi Érsekség felajánlásával – veszprémi mementóként a holokauszt áldozatainak helyi emlékművévé nem nyilvánította és visszakerülhetett a közel eredeti helyére. Porga Gyula: Azokra a zsidókra emlékezünk, akik nem tértek vissza Auschwitz poklából, akik magyarként az akkori hatalom áldozataivá váltak, és akiket soha nem feledhetünk. A veszprémi emlékmű örökre emlékeztessen a törvénytelen áldozataira, akik közülünk valók voltak,

akiknek hiánya máig ható. Ekkor avatták újra a veszprémi zsidó temetőben felújított holokauszt emlékművet dr. Verő Tamás főrabbi és Biczó Tamás főkántor közreműködésével. (Napló, 2014. május 22. és 2014. június 30.)

* * *

Emlékjel neve: Jutas vitéz kilátó

Típusa: Egyéb

Helye: Veszprém határában, a volt kőbánya mellett

Készítő: Magyar János tervei szerint a VERGA Zrt.

Felavatás dátuma: 2014. október 1.

Avató: Porga Gyula Veszprém polgármestere és Tengerdi Győző, a Veszprémi Erdőgazdaság (VERGA) vezérigazgatója

Megjegyzés: A kilátó egy tanösvénnyel, egy futópályával és esőbeállóval lett teljes. A beruházás összértéke 40 millió forint volt.

Történeti leírás: Tengerdi Győző: A névválasztással őseink előtt tisztelegnek, hiszen Jutas vitéz Árpád fejedelem egyik fia volt és a környéken lakott. Nagyszabású terveikhez tartozik, hogy a kilátó szomszédságában, az egykori Fenyves laktanya területén az országban egyedülálló zöldkomplexumot alakítanak ki.

FENYVES KIRÁNDULÓ ERDŐ

JUTAS VITÉZ
 Árpád fejedelem egyik fia. A fejedelem négy fia a Duna, a Sárvíz és a Kapos-Szeké-patak partján vándorolt úgy, hogy téli szállásuk egymáshoz viszonylag közel, a Duna két partján Kalocsa magasságában volt. Zoltán szolt mellett, Üllő nyári szállása Üllő térségében, Tarhosó Túrós környékén, Jutasé a mai Veszprém térségében. Ennek emlékét őrzik a rála elnevezett Jutaspuszta, Jutas lakótelep, Jutas út elnevezések. A kilátó azon a változási területen fekszik, mely még ma is a fejedelem fiának, Jutas vitéznek a nevét viseli és őrzi.

JUTAS VITÉZ KILÁTÓJA
 Jutas vitéz kilátója a növekedést jelképező, csiga alakú algoritmikus-spirál alaprajzból áll az erre állított, megdöntött palástból áll. Az alaprajzi forma aktualizált adja, hogy a szomszédos, már nem működő kőbányában ammonitesz őslények a fenti spirállal leírható csiga alakú vázait találták.
 A csigák ihlette alaprajz a „növekedési spirál”, amely az élő természet legjobban leíró matematikai modell, a Fibonacci számok, az „isteni arány”, az aranymetszés matematikai alapja. A számok egyes alkotóelemei az előző két elem összegéből állnak. Az előtte lévő nagyobb és kisebb szám hányadosa (pl.: $13:8 = 1,6$) az irracionális „I” szám ($\phi = 1,618$), az aranymetszés arányszáma. Ez a szám a csigák vázának, a fenyőtoboz, a napraforgó szemek, a virágzárkok elhelyezkedésének, a faágak növekedésének spirális modellje, ilyen görbét ír le a lefolyóban a víz, és ilyen alakú a Tejút-rendszer.
 A kilátó palástján és magján az eltérő színű rönkök a fenti törvénnyel ábrázolják a növekedési számok elemeinek megfelelően az 1; 2; 3; 5; 8; 13 méteres hosszúk kerültek megjelölése. A lépcső is követi a növekedés útját, a pihenők kizárólag negy- lépcsőkarokon 1; 2; 3; 5; 8; 13 lépcsőt számolhatunk meg. A kis réteblak 5/3 centiméteresek, az aranymetszésnek megfelelően ugyanúgy, mint a zászó 2,7/1,3 méterével, az 1,6-os arányt mutatva.

Kellemes kikapcsolódást, hasznos időtöltést kívánunk!

VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.

Távlati terveikben szerepel, hogy a kilátó lábánál fekvő egykori bányaterületen létrehozzák a környék legnagyobb szabadtéri színpadát. (Napló, 2014. október 2.)

* * *

Emlékjel neve: Struktúra

Típusa: Egyéb

Helye: Veszprém, Kossuth utcai aluljáró galériájában

Készítő: Halmi-Horváth István plasztikája

Felavatás dátuma: 2014. október 11.

Avató: Brányi Mária alpolgármester

Köszöntőt mondott: Porga Gyula polgármester, Géczy János költő

Történeti leírás: Porga Gyula: Még otthonosabbá tudjuk tenni a Kossuth utcai aluljárót, ehhez hívjuk segítségül a képzőművészetet. Géczy János: Halmi-Horváth István plasztikája, a konstruktivizmus jegyében született, geometriai elemekből, vonalakból felépülő domborműve díszíti ezentúl az aluljáró betonfalát. Szemléletmódja nem kötődik a hagyományos figuratív művészethez, de alkotásai mind életének darabjai, s tükrözik számára hogyan épül fel a világ, s a sokszor épületalaprajzokra emlékeztető, párhuzamosokból felépülő konstrukcióiból vissza lehet bontani egy másfajta valóságot. Brányi Mária: Nagyon fontos törekvésnek tartom, hogy a korunkban élő alkotóknak adjunk teret, értsük meg az ő üzeneteiket, tanuljuk meg az ő gondolataikat olvasni. (Veszprémi 7 Nap, 2014. október 17.)

